

Назва. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019/2020.

Семестр. 3.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада.

Чуваєв П.І, доцент, доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності.

Результати навчання. Здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення безпеки, обґрунтовано вибирати пристрої, системи та методи управління захисту людини і природного середовища від небезпек. Вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт з попередженням виникнення нещасних випадків, надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Зміст. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Види небезпек. Надзвичайні ситуації (НС), у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах. Класифікація НС за причинами походження. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ. Вражаючі фактори та негативний їх вплив на людей. Пожежі у природних екосистемах. Вражаючі фактори природних пожеж, що ними формуються. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура, одиниці виміру. Організація безпеки на виробництві. Фізіологія і гігієна праці, виробнича санітарія. Нещасні випадки та захворювання на виробництві, виробничі аварії, катастрофи та їх наслідки. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Транспортування вантажів та небезпечних вантажів. Обов'язки роботодавця щодо створення на підприємстві безпечних умов праці. Служба охорони праці підприємства. Фінансування охорони праці підприємства. Атестація робочих місць за умовами праці. Безпека виробничого обладнання, технологічних та виробничих процесів. Безпека систем, що працюють під тиском. Безпека при експлуатації підйомно-транспортних машин механізмів та пристроїв. Безпека при виконанні вантажних та транспортувальних робіт. Роботи машини та механізмів підвищеної небезпеки. Експлуатація будівельних споруд та інженерних мереж. Актуальність проблеми електротравматизму. Вплив електричного струму на організм людини. Класифікація приміщень за небезпекою ураження електричним струмом. Основні організаційно-технічні заходи і засоби безпечної експлуатації електромереж та електроустановок. Загальні поняття про основи горіння. Види горіння. Небезпечні фактори пожежі. Класифікація речовин, матеріалів та об'єктів за пожежо-вибухонебезпечністю.

Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ і організацій. Радіаційна безпека, джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій. Фактори радіаційного впливу на людину: радіаційне ураження, гостре опромінення, хронічне опромінення. Зони радіоактивного забруднення. Режими захисту населення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Аксельдор А.Ю. Скорее «скорой»: Пособ. по оказанию первой медицинской помощи. – М.: Медицина, 1997. – 77 с.
2. Бортницький П.П. Охрана труда на автомобильном транспорте. – К.: Вища шк. Головное изд-во, 1988. – 263с.
3. Бубнов В. Г., Бубнова Н. В. Оказание экстренной помощи до прибытия врача: Практ. пособ. – М.: НЦ ЭНАС, 2000. - 64 с.
4. ** Гандзюк М.П., Желібо Е.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підруч. /За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела; Львів: Новий Світ, 2000, 2003. – 408 с.
5. Голубков Б. Н., Пятачков Б.И., Романова Т М. Кондиционирование воздуха, отопление и вентиляция. – М.: Энергоиздат, 1982. –232 с.
6. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці (Реєстр ДНАОП). – К.: Держнаглядохоронпраці; Основа, 1995. – 223с.
7. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІН 3.3.2.007-98.ДНАОП 0.03-1.72-87.
8. Закон України «Про колективні договори і угоди», в редакції від 1 липня 1993 р. №3357-Х11 //Основні чинні кодекси і закони України. – К.: Махаон, 2003.
9. **Закон України «Про охорону праці» в редакції від 21 листопада 2002р.
10. **Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
11. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 496 с.
12. **Кодекс законів про працю України. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 1040 с.
13. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджено Постановою Міністерства праці України № 41 від 1 вересня 1992 р.
14. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.

15. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
16. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
17. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
18. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
19. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
20. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
22. Половко М.В., Рак В.С., Степанченко В.В. Охорона праці на підприємстві. – Навч.-практ. посіб. – К.: Олан, 2004. – 280 с.
23. **Половко М.В., Чумаченко І.П., Якібчук В.В. Охорона праці. Ч. 1: Правові та організаційні основи. – Навч. посіб. – К.: АПСВ ФПУ, 2007. – 504 с.
24. **Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Постанова Кабінету Міністрів України № 1232 від 30 листопада 2011 р.
25. Правила будови і безпечної експлуатації вантажнопідйомних кранів. Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 16.12.1993 р. № 123. – К., 1994. – 61с.
26. Салов А.И. Охрана труда на предприятиях автомобильного транспорта. – М.: Транспорт, 1985. – 351 с.
27. Трахтенберг І. М., Коршун М. М., Чабанова О. В. Гігієна праці та виробнича санітарія. – К.: Основа, 1997. – 464 с.
28. Хрутьба В.О., Половко М.В., Вайганг Г.О., Чуваєв П.І., Спасіченко О.В. Основи безпеки людини. Опорний конспект лекцій. Київ-2018 с.232. **Заплановані навчальні заходи та методи викладання.** Лекції, практичні заняття, розв'язання задач.

Методи оцінювання: – поточний контроль (опитування, розв'язання задач); – підсумковий контроль (залік).

Мова навчання та викладання. Українська.